

PRAWNA I MORALNA DOPUSZCZALNOŚĆ PASZPORTÓW IMMUNOLOGICZNYCH

[streszczenie popularnonaukowe]

Pytanie o dopuszczalność wprowadzenia paszportów immunologicznych stało się niezwykle istotną kwestią w kontekście trwającej pandemii COVID-19. Na pierwszy rzut oka, paszporty te wydają się być doskonałym narzędziem ograniczającym rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych. Z jednej strony, stosowanie paszportów immunologicznych jawi się jako znacznie bardziej efektywny sposób przeciwdziałania pandemii niż strategia *laissez faire*, z drugiej strony zaś, paszporty te nie są tak dotkliwym środkiem, jak wprowadzanie powszechnych *lockdownów* czy obowiązku szczepień. Czy ta intuicja jest trafna? Pod jakimi warunkami prawodawcy są uprawnieni by wprowadzać paszporty immunologiczne? Jakie są główne zarzuty wobec tej polityki? Zadaniem niniejszego projektu badawczego jest odpowiedź na te pytania.

Według Brown i innych *paszporty immunologiczne są sposobem potwierdzania, że dana jednostka jest odporna na COVID-19, a jednocześnie, że jest mało prawdopodobne, że nabędzie lub przeniesie daną chorobę na inne osoby. Paszporty mogą przyjąć formę certyfikatu, opaski na nadgarstek, aplikacji mobilnej lub dokumentu* [Brown, Savulescu, Williams, Wilkinson, Passport to Freedom? Immunity Passports for COVID-19, 'Journal of Medical Ethics' 46(10)/2020]. Posiadanie takiego paszportu jest warunkiem umożliwiającym jednostce dostęp do określonych miejsc (np. restauracji, muzeów, sklepów, szkół) lub do określonych aktywności (podróży, uprawiania sportu, spotkań towarzyskich). Można powiedzieć, że osoby posiadające paszporty immunologiczne cieszą się wolnościami i możliwościami, których inni są pozbawieni.

Przeciwko polityce paszportów immunologicznych można wysunąć przynajmniej kilka zarzutów. Pierwszy z nich stanowi, że wprowadzenie tego rodzaju paszportów może doprowadzić do zaistnienia nierówności społecznych (*zarzut równości*); drugi zarzut wskazuje na zagrożenia związane z ograniczaniem wolności pewnej grupy obywateli (*zarzut wolności*); trzeci koncentruje się na ryzykach odnoszących się do ingerencji państwa w sferę prywatną obywateli (*zarzut prywatności*); czwarty głosi, że podejmowanie tego typu działań przeciwko rozprzestrzenianiu się wirusa jest nieefektywne (*zarzut efektywności*); piąty natomiast odnosi się do problemu podważania zaufania społecznego (*zarzut solidarności*).

Niniejszy projekt zakłada, że legitymacja polityk związanych z wprowadzeniem paszportów immunologicznych jest uzależniona od odrzucenia tych zarzutów. Co za tym idzie, ich dokładne rozważenie jest koniecznością. Celem projektu badawczego jest przeprowadzenie analizy tych krytyk, po pierwsze, na gruncie moralnym, a po drugie, na gruncie prawnym, a następnie odpowiedź na pytanie, czy paszporty immunologiczne są dopuszczalnym środkiem prawnym.

Główna hipoteza badawcza głosi, że paszporty immunologiczne są dopuszczalnym środkiem zwalczania chorób zakaźnych, jednak wyłącznie przy spełnieniu ściśle określonych warunków.